

Projektová dokumentácia
Počítačové komunikácie a siete (IPK)
Simple File Transfer Protocol

Obsah

1	Úvod	1
2	Simple File Transfer Protocol	1
2.1	Príkazy	1
2.1.1	USER	2
2.1.2	ACCT	2
2.1.3	PASS	2
2.1.4	TYPE	2
2.1.5	LIST	2
2.1.6	CDIR	2
2.1.7	KILL	3
2.1.8	NAME	3
2.1.9	DONE	3
2.1.10	RETR	3
2.1.11	STOR	4
3	Návrh a popis implementácie	4
3.1	Vstupné body programu, <code>main.cpp</code> a <code>mainc.cpp</code>	4
3.1.1	Server	4
3.1.2	Klient	4
3.2	Spracovanie argumentov, <code>argparser.cpp/h</code> a <code>argparser_client.cpp/h</code>	4
3.2.1	Chybové kódy	5
3.3	Spracovanie chýb, <code>error.cpp/h</code>	5
3.4	Pomocné funkcie, <code>utils.cpp/h</code>	5
3.5	Server, <code>server.cpp/h</code>	5
3.5.1	Spustenie naslúchnia a spojenie s klientom	5
3.5.2	Komunikácia s klientom	6
3.6	Klient, <code>client.cpp/h</code>	6
4	Návod na použitie	7
4.1	Syntax a sémantika	7
4.2	Prekladový systém	7
5	Testovanie	7

1 Úvod

Cieľom projektu bolo vytvoriť dva programy (server a klient) implementujúce Simple File Transfer Protocol[4]. Klient sa na základe poskytnutých argumentov pripojí cez BSD schránku[5] na server, kde spustený server naslúcha a čaká na pripojenia. Klient následne posíla dotazy na server, ktorý tieto dotazy spracováva a adekvátne klientovy odpovedá.

2 Simple File Transfer Protocol

Jedná sa o jednoduchú, nezabezpečenú verziu protokolu FTP[1]. Pracuje nad TCP[6] na porte číslo 115. SFTP obsahuje 11 príkazov realizujúcich autentifikáciu užívateľa, prechádzanie adresárovou štruktúrou, presúvanie a premenovávanie a mazanie súborov. Je definovaný dokumentom RFC 913[4].

2.1 Príkazy

SFTP príkazy sa vždy skladajú z štyroch ASCII písmen (akejkoľvek veľkosti), následuje medzera a potom argumenty oddelené medzerami. Zoznam príkazov (<arg> vyjadruje povinný argument, {arg | arg} vyjadruje množinu povinných argumentov s pevne danými hodnotami):

- USER <userid>
- ACCT <account>
- PASS <heslo>
- TYPE { A | B | C }
- LIST { F | V } directory-path
- CDIR <new-directory>
- KILL <file-spec>
- NAME <spec>
- DONE
- RETR <file-spec>
- STOR NEW | OLD | APP <file-spec>

Server na príkazy odpovedá vo formáte: "<response_code> <msg>"

kde response_code je znak z množiny { + | - | ! }, vyjadrujúci výsledok dotazu.

- + Úspech
- - Neúspech
- ! Prihlásený

Následujúce riadky popisujú príkazy tak, ako sú implemetované v tomto riešení projektu.

2.1.1 USER

syntax: USER userid

userid je užívateľské meno na servery. Po zadaní userid môžu od serveru prísť tri rôzne odpovede:

```
+<userid> valid, send password - userid je validné  
-Invalid user-id, try again - userid nie je validné  
!<userid> logged in - heslo už bolo poskytnuté a userid je validné
```

2.1.2 ACCT

V kontexte nášho zadania projektu nemá tento príkaz význam, pre úplnosť je ale implementovaný s rovnakou funkcionalitou ako príkaz USER.

2.1.3 PASS

syntax: PASS <heslo>

heslo je heslo užívateľa na servery. Odpovede od serveru môžu byť:

```
+<heslo> valid, send userid - heslo je validné  
-Wrong password, try again - heslo nie je validné  
!<userid> logged in - userid už bolo poskytnuté a heslo je validné
```

Poznámka ku autentizácii:

Na zadávanie príkazov iných ako USER/ACCT/PASS je potrebné sa prihlásiť. užívateľ sa môže prihlásiť zadaním userid a následne príslušného hesla. Tento proces ale funguje aj opačne, a je možné najprv zaslať heslo a následne k nemu príslušné userid. Ak užívateľ začne proces prihlasovania napríklad príkazom USER s argumentom userid_A, server bude očakávať heslo heslo_A. Ak si užívateľ rozmyslí, že sa chce prihlásiť pod iným userid userid_B, musí to oznámiť serveru novým dotazom USER s argumentom userid_B. Toto platí aj pri opačnom postupe PASS -> USER/ACCT.

2.1.4 TYPE

syntax: TYPE { A | B | C }

Tento príkaz je implementovaný pre úplnosť a nemá vplyv na spôsob prenosu súborov. Od serveru môžu prísť odpovede:

```
+Using { Ascii | Binary | Continuous } mode  
-Type not valid
```

2.1.5 LIST

syntax: LIST { F | V } <directory-path>

Príkaz vypíše obsah adresára directory-path. directory-path je voliteľný argument a ak nie je zadaný, preskúma sa momentálny pracovný adresár. Pri zadaní možnosti V (verbose) sa vypíšu extra informácie o súboroch ako napríklad veľkosť súboru. Pri zadaní možnosti F vypíše obsah adresára bez extra informácií. Odpovede od serveru môžu byť:

```
+<directory-path>: a následne každá položka adresára na nový riadok.  
-Folder does not exist, try again... - v prípade že špecifikovaný adresár neexistuje.
```

2.1.6 CDIR

syntax: CDIR <new-directory>

Príkaz slúži na zmenu momentálneho pracovného adresára. Argument new-directory je povinný a špecifikuje

adresár, do ktorého sa chce užívateľ presunúť. Odpovede od serveru môžu byť:

-Can't connect to directory because: does not exist - v prípade, že špecifikovaný adresár neexistuje.

-Can't connect to directory because: is not directory - v prípade, že špecifikovaná cesta není adresár.

+Changed directory to <new-directory> - v prípade úspechu.

Príkaz podporuje absolútne aj relatívne cesty.

2.1.7 KILL

syntax: KILL <spec>

Príkaz na mazanie súborov a adresárov. Argument spec je povinný a špecifikuje adresár/súbor ktorý bude odstránený. Odpovede od serveru môžu byť:

+<spec> deleted - v prípade úspešného odstránenia.

-Not deleted (error message) - v prípade neúspechu, error message je chybová správa od systému.

2.1.8 NAME

syntax: NAME <spec>

Príkaz slúži na premenovanie súboru/adresára. Tento príkaz sa skladá z dvoch po sebe zaslaných príkazov NAME a následne TOBE, ktorý špecifikuje nový názov. Odpovede od serveru môžu byť:

+File exists - ak takýto súbor/adresár existuje.

-Can't find <spec> - ak takýto súbor/adresár nebol nájdený

V prípade úspechu užívateľ následne zašle dotaz TOBE <new-name>, kde new-name špecifikuje nový názov súboru/adresára. Odpovede od serveru na tento dotaz môžu byť:

-Send NAME query first - ak predchádzajúci dotaz nebol NAME

-Failed to rename file, reason: name already taken - v prípade že súbor/adresár s takýmto menom už existuje. užívateľ môže zaslať nový dotaz TOBE s iným argumentom

-Failed to rename file, reason: unknown - Premenovanie zlyhalo z neznámeho dôvodu

+<spec> renamed to <new-name> - v prípade úspechu

2.1.9 DONE

syntax: DONE

Tento príkaz nemá žiadne argumenty. Klient ním oznamuje serveru že ukončuje spojenie.

2.1.10 RETR

syntax: RETR <file-spec>

Tento príkaz oznámi serveru, že klient má záujem o stiahnutie súboru zo serveru. file-spec je povinný argument a špecifikuje súbor určený na prenos. Tento príkaz sa opäť skladá z dvoch dotazov: RETR a následne SEND/STOP. Odpovede od serveru môžu byť:

-File does not exist - v prípade, že špecifikovaný súbor neexistuje.

<file-size> - v prípade, že súbor existuje server odošle veľkosť daného súboru v bajtoch ako ASCII znaky.

Klient následne zašle dotaz jeden z dotazov STOP alebo SEND, kde odpovede na STOP môžu byť:

-No RETR query to be stopped - klient naposlal dotaz RETR

+ok, RETR aborted - príprava prenosu bola úspešne ukončená

a na dotaz SEND server klientovy odošle daný súbor a následnú odpoveď: +File send successfully. Ak klient pošle dotaz SEND bez predchádzajúceho RETR, server odpovie: -Send RETR query first

2.1.11 STOR

syntax: STOR NEW | OLD | APP <file-spec>

Oznámi serveru, že klient chce na server poslať súbor file-spec. file-spec je povinný argument. Možnosť NEW špecifikuje, že ak súbor s daným menom na servery už existuje, tak sa nemá prepísať. Súbor bude potom na servery uložený pod menom file-spec-copy.format. Odpovede od serveru:

+File exists, will create file with name file-spec-copy - súbor existuje, k menu ukladaného súboru bude pripojená koncovka "copy".

+File does not exist, will create new file - server je pripravený prijať súbor file-spec.

Možnosť OLD špecifikuje, že ak už súbor s daným menom na servery existuje, má byť prepísaný novým. Odpovede od serveru:

+Will write over old file - daný súbor už existuje a bude prepísaný. Server je pripravený prijať súbor.

+Will create new file - súbor na servery ešte neexistuje a server je pripravený prijať ho.

Možnosť APP nie je v tejto implementácii podporovaná. Server na takýto dotaz odpovie:

-Appending not supported

V prípade pozitívnej odpovede klient zašle dotaz SIZE <filesize>, špecifikujúci veľkosť prenášaného súboru v bajtoch. Odpovede od serveru:

-Send STOR query first - Predchádzajúci dotaz nebol STOR.

-Not a valid filesize - V prípade že klientom zaslaná veľkosť súboru nie je validná. (napríklad obsahuje nenumerné znaky)

+Saved <filename> - Súbor bol na servery úspešne uložený.

3 Návrh a popis implementácie

Aplikácia je napísaná v jazyku C++ a organizovaná do niekoľkých zdrojových a hlavičkových súborov, ktoré implementujú špecifické časti programu. Pre prácu so súborovým systémom bola použitá knižnica Filesystem[2] (std::filesystem), ktorá bola do štandardnej knižnice jazyka zahrnutá vo verzii C++17.

3.1 Vstupné body programu, main.cpp a mainc.cpp

3.1.1 Server

Vstupným bodom serveru je súbor main.cpp. Program spracuje vstupné argumenty a spustí server.

3.1.2 Klient

Vstupným bodom klienta je súbor mainc.cpp. Program spracuje vstupné argumenty a spustí klienta.

3.2 Spracovanie argumentov, argparser.cpp/h a argparser_client.cpp/h

Tieto súbory implementujú triedy realizujúce parsovanie argumentov. Každá z nich je v súbore main.cpp, respektíve mainc.cpp inštanciovaná práve raz. Odkaz na túto inštanciu je potom predaný serveru/klientovy,

ktorý si z nej bude ťahať potrebné informácie. V prípade neplatných argumentov je program ukončený s chybovým kódom 4.

3.2.1 Chybové kódy

Aplikácia využíva 4 chybové kódy približujúce, k akej chybe v prípade spadnutia aplikácie došlo. Výpis ich slovných názvov s číselnou hodnotou:

- `CONNECTION_ERROR` 1 - Chyba pri naväzovaní spojenia
- `FILE_IO_ERROR` 2 - Chyba pri čítaní/zápise do súboru
- `TRANSMISSION_ERROR` 3 - Chyba pri prenose súbore
- `CMD_ARGUMENT_ERROR` 4 - Chybný vstupný argument

3.3 Spracovanie chýb, `error.cpp/h`

V týchto súboroch je definovaná funkcia `error_call` a makrá pre výpis chýb na štandardný chybový výstup. Táto funkcia je volaná pri výskyte chyby v programe a korektne ho ukončuje.

3.4 Pomocné funkcie, `utils.cpp/h`

Obsahuje rôzne pomocné funkcie, ktoré sú všeobecne použiteľné a preto nepatria do vlastnej špecifickej triedy.

3.5 Server, `server.cpp/h`

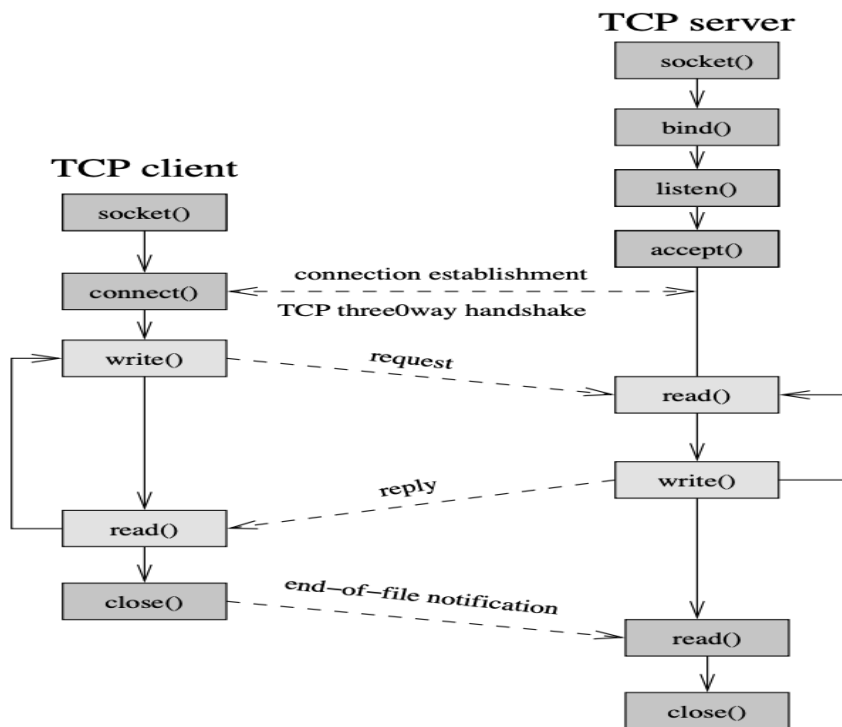
Obsahuje triedu reprezentujúcu server a implementuje všetkú funkcionality serveru. Činnosť serveru v bodoch:

- 1. Spustenie naslúchnia
- 2. Čakanie na spojenie s klientom
- 3. Komunikácia s klientom
- 4. Ukončenie spojenia s klientom a návrat na bod 2

3.5.1 Spustenie naslúchnia a spojenie s klientom

Naviazanie spojenia prebieha štandardným spôsobom (viď diagram nižšie) s využitím sieťových hlavičkových súborov `socket.h`, `netdb.h`[5] atď...

Server podporuje pripojenie cez IPv4 aj IPv6 a využíva protokol TCP[6]. Ak nebol pri spúšťaní špecifikovaný port, bude naslúchať na defaultnom porte 115. Naslúcha na všetkých rozhraniach. Možnosť špecifikovania rozhrania vyplývajúca zo zadania sa nepodarilo spoľahlivo naimplementovať. Po prijatí spojenia s klientom sa odošle uvítacia správa a server prejde do fázy komunikácie s klientom.

TCP komunikácia

3.5.2 Komunikácia s klientom

Komunikácia s klientom prebieha v nekonečnej smyčke kým sa klient neodpojí alebo nazašle dotaz DONE a prebieha v týchto krokoch:

- 1. Prijatie dotazu
- 2. Spracovania dotazu a príprava odpovede
- 3. Zaslanie odpovede a návrat na krok 1

Prijatá textová správa(dotaz) sa pre jednoduchšie spracovanie rozdelí na tokeny, obsahujúce názov dotazu a prípadné argumenty. Server následne tento tokenizovaný dotaz skontroluje, vykoná a odošle adekvátnu odpoveď klientovi. Pre vykonanie viac príkazových dotazov (napr. STOR alebo NAME) server obsahuje stavové premenné, aby mohol tieto príkazy spoľahlivo vykonať. Pre prijatie alebo odoslanie súboru nebolo potrebné implementovať špeciálny protokol, keďže potrebné informácie ako meno a veľkosť súboru si klient so serverom vymenia ešte pred prenosom.

3.6 Klient, client.cpp/h

Implementácia klienta je v mnohom podobná serveru, ale je omnoho kratšia nakoľko okrem odosielania a prijímania súborov a pár základných kontrol užívateľovho vstupu neobsahuje žiadnu logiku. Činnosť klienta zhrnutá v bodoch:

- 1. Pripojenie k serveru
- 2. Načítanie vstupu užívateľa
- 3. Zaslanie dotazu
- 4. Prijatie odpovede a návrat na bod 2

4 Návod na použitie

4.1 Syntax a sémantika

Hranaté zátvorky znamenajú povinný parameter a zložené zátvorky voliteľný parameter.

Spustenie serveru:

```
./ipk-simpleftp-server -i rozhraní -p port [-u cesta_soubor] [-f cesta_k_adresari]
```

kde:

- `-i rozhraní` špecifikuje rozhranie na ktorom sa bude naslúchať (nie je implementované)
- `-p port` špecifikuje port
- `-u cesta_soubor` je absolútna cesta k súboru s databázou užívateľských účtov
- `-f cesta_k_adresari` je absolútna cesta k adresáru, kam sa budú nahrávať súbory

Spustenie klienta:

```
./ipk-simpleftp-client [-h IP] -p port [-f cesta_k_adresari]]
```

kde:

- `-h IP` je IPv4 či IPv6 adresa serveru
- `-p port` je port, na ktorom server naslúcha
- `-f cesta_k_adresari` je absolútna cesta k adresáru, kam sa budú sťahovať súbory

4.2 Prekladový systém

Súčasťou projektu je súbor `makefile`^[3], ktorý zjednodušuje preklad a spúšťanie projektu.

Návod na použitie:

- `make` Preloží projekt. Výsledok sú dva spustiteľné súbory
- `make server` Preloží len server
- `make client` Preloží len klient
- `make clean` Odstráni všetky objektové a spustiteľné súbory
- `make clob` Odstráni len objektové súbory

5 Testovanie

Aplikácia bola testovaná na dodanom referenčnom systéme spustenom v programe VirtualBox. Zahnuté bolo testovanie všetkých príkazov so špeciálnym dôrazom na testovanie prenosu súborov. Testoval som postupným zadávaním príkazov, popřípade ich kombináciami a následne kontroloval, či zmeny v súborovom systéme odpovedajú odpovedi serveru.

Referencie

- [1] *File Transfer Protocol*. [online]. 1985. URL: <https://www.ietf.org/rfc/rfc959.txt>.
- [2] *Filesystem library*. [online]. URL: <https://en.cppreference.com/w/cpp/filesystem>.
- [3] *GNU make*. [online]. URL: <https://www.gnu.org/software/make/manual/make.html>.
- [4] *Simple File Transfer Protocol*. [online]. 1984. URL: <https://datatracker.ietf.org/doc/html/rfc913>.
- [5] *socket(2) — Linux manual page*. [online]. 2021. URL: <https://man7.org/linux/man-pages/man2/socket.2.html>.
- [6] *Transmission Control Protocol*. [online]. 1981. URL: <https://datatracker.ietf.org/doc/html/rfc793>.